

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

לפני כבוד השופט יואל עדן

מדינת ישראל

בעניין: המאשימה:

ע"י ב"כ עו"ד אבי ביטון – פמ"ד

נגד

סנאד אלקרעאן

הנאשם:

ע"י ב"כ עו"ד יאיר דרייגור

גזר דין

האישום והסדר הטיעון

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות של הפקרה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), ונהיגה בקלות ראש או רשלנות לפי סעיף 2)62 לפקודת התעבורה (נוסח חדש).

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 8.10.22 בסמוך לשעה 07:00, נהג הנאשם ברכב מסוג סקודה, בכביש מס' 4 שהינו כביש בו עירוני בו המהירות המותרת היא עד 90 קמ"ש, מכיוון צפון לכיוון דרום.

מזג האוויר היה נאה וראות טובה, כביש אספלט תקין בעל 2 נתיבי נסיעה במסלול לכיוון דרום, כיוון נסיעת הנאשם.

אותה העת, רכבה דבוקת רוכבי אופניים של מספר אנשים בכביש הני"ל ב-2 טורים. הטור האחד בשול מימין לפס הצהוב והטור השני בנתיב הימין של הכביש משמאל לפס הצהוב. הנפגעת אשר רכבה באופניה בדבוקה זו, נסעה בנתיב הימני בטור אשר נסע משמאל לפס הצהוב (כמטר אל תוך הנתיב מהפס הצהוב), בכיוון נסיעת רכב הנאשם לאחר צומת סילבר.

עמוד 1 מתוך 15

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

הנאשם שנסע מאחורי אותה דבוקה, עבר את צומת סילבר כשלפניו שדה ראייה של 200 מטרים. הנאשם נהג בקלות ראש או ברשלנות כשלא שם ליבו לנפגעת אשר רכבה אותה עת לפניו בנתיב ופגע עם חזית רכבו באחורי אופניה.

כתוצאה מהתאונה, הנפגעת נפגעה בחבלות חמורות בחלקי גופה, התקבלה לבית החולים כשהיא בפירכוס, מורדמת ומונשמת עם דימום תת עכבישי פרונטאלי ד"צ וכן קונטוזיה דימומית פרונטאלית משמאל עם שברים בראשה.

לאחר התאונה, הנאשם עצר רכבו למספר שניות, לא יצא מרכבו ולאחר מכן, עזב את המקום כשלא עמד על תוצאות התאונה ולא הזעיק עזרה. הנאשם נסע לאזור 'שקף' שם עזב את רכבו ונסע למקום מגוריו עם אחר אשר לקחו משם.

הנאשם במעשיו הנ"ל, נהג בדרך בקלות דעת או ברשלנות, גרם לתאונה בה נפגעה הנפגעת והפקיר אותה לאחר הפגיעה בה מבלי לעמוד על תוצאות התאונה ומבלי להזעיק עזרה.

2. הצדדים הגיעו להסדר טיעון לפיו הנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן ויורשע בעבירות המפורטות בו. אין הסכמה לעניין העונש.

הראיות לעונש

3. מטעם המאשימה הוגשו הרישום הפלילי של הנאשם (ת/1), לפיו הנאשם הורשע בעבירה מ – 2019 לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש) ונדון בגינה בבי"ד צבאי ל – 16 חודשי מאסר, והרישום התעבורתי של הנאשם (ת/2), הכולל 13 רישומים בעבירות מהירות, אי החזקת ההגה בשתי ידיים, התנהגות ללא זהירות בדרך, ועבירות קנס נוספות.

מטעם ההגנה הוגש כאמור נ/1 שהינו מסמך אשר הוצא ע"י הרלב"ד וכותרתו "כללי בטיחות בדרכים – רוכבי אופניים". מסמך זה כולל, בין היתר, את הכלל הבא: "... אם יש שול דרך סלול, רוכבים עליו, קרוב ככל האפשר לשפתו הימנית"

תסקירי שירות מבחן

4. בעניינו של הנאשם הוגש שני תסקירי שירות מבחן אשר יפורטו אך בחלקם לאור צנעת הפרט.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

ע"פ התסקיר הראשון מיום 20.6.23, הנאשם נשוי, אב לארבעה ילדים ועובד במפעל, התנדב לשירות הצבאי במהלכו שירת בגדס"ר הבדואי בפלוגה מבצעית, בהמשך שירת בקבע ביחידת הגששים, והשתתף במבצעי לחימה. במהלך שירותו הצבאי נפתח כנגדו הליך פלילי בעבירת סמים במהלכו הורשע ונידון ל-16 ח' מאסר בפועל שקטעו את המשך שירותו, ועבר הליך שיקומי ברש"א.

הנאשם מודה בביצוע העבירה ומביע צער וחרטה על התנהלותו ובחירותיו ועל הפגיעה בנפגעת העבירה.

הנאשם תיאר תחושת בהלה וחרדה באותם רגעים וקושי להתמודד עם תוצאות מעשיו, חש מבולבל וחסר אונים ועל כן נסע מהמקום ולאחר כעשרים דקות רכבו נעצר, לדבריו, כתוצאה מהתאונה. הוא התקשר לחבר כדי שיאסוף אותו והם התכוונו לנסוע יחד לתחנת המשטרה, כאשר נעצר בדרך לשם, ובדרכו לתחנת המשטרה דיווח למשטרה אודות מעשיו.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם מצליח לקחת אחריות על מעשיו ומביע אמפטיה למצבה של נפגעת העבירה, ואמר כי מעוניין להביע חרטה בפניה.

צוין כי הנאשם נמצא בשלב התחלתי בתהליך הטיפול בו השתלב, לוקח חלק פעיל ומשתף.

באשר לגורמי הסיכון הביא שירות המבחן את מאפייני אישיותו של הנאשם ועברו הפלילי בתחום הסמים. באשר לסיכוי לשיקום, התרשם שירות המבחן כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסי חשיבה והתנהגות עוברת חוק, ניהל אורח חיים מתפקד ונורמטיבי, בעל כוחות ויכולות לקידום חייו ומטרותיו בתחומים שונים ושאיפות נורמטיביות, בעל מוטיבציה להימנע ממעורבות בפלילים בעתיד, וההליכים הפליליים מהווים גורם מרתיע עבורו.

שירות המבחן מציין כי בהמשך שילובו של הנאשם בטיפול יהיה כדי לתת מענה לסיכון הקיים מהמשך התנהגות עוברת חוק, והמליץ לדחות את הדיון לצורך מעקב אחר הטיפול, לרבות טיפול נוסף בקבוצת ערב בה הוא אמור להשתלב.

על פי התסקיר השני מיום 17.12.23, על רקע המלחמה וחגי תשרי הנאשם התחיל השתלבותו בקבוצת ערב רק בתאריך 11.12.23 וכיום נמצא בשלבי הכרות והשתלבות. הנאשם משתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן. הנאשם ביטא דאגה רבה למצבה הגופני והנפשי של נפגעת העבירה.

שירות המבחן סבור כי "במקרה הזה ישנה חשיבות רבה לאפשרות השיקום והטיפול על פני מתחם הענישה".

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

שירות המבחן לקח בשיקוליו את חומרת העבירה אל מול הודאת הנאשם, לקיחת אחריות, נכונות להשתלב בהליך טיפולי, והמליץ להטיל צו מבחן לשנה לצד עבודות שירות ומאסר מותנה.

טענות הצדדים:

5. לטענת ב"כ המאשימה:

הנאשם פגע פגיעה קשה וחמורה בערכים החברתיים של חיי אדם, שלמות הגוף, עזרה הדדית וסולידריות חברתית ומוסרית.

די בחבלות החמורות בחלקי גופה של הנפגעת שגרם הנאשם לנפגעת, בגינם התקבלה לבית החולים כשהיא בפירכוס, מורדמת ומונשמת, כדי להביא לענישה בדמות מאסר בפועל ארוך וממושך, בשים לב לעובדה שהנאשם נסע לאזור אחר, שם עזב את רכבו ונסע עם אחר שלקחו משם.

החלופה בה הורשע הנאשם בעבירת ההפקרה היא החלופה שלצידה 14 שנות מאסר, ויש לשקף את סלידת החברה ממעשי הנאשם.

ב"כ המאשימה אמר כי שוחח עם נפגעת העבירה, ונמסר לו שהיא עדיין בשיקום, ומבחינתה העונש צריך להיות ברף העליון, והיא רואה מקום של ענישה מאוד קשה לאור הנזק שנגרם לה ולאור ההפקרה שהיתה כמתואר בכתב האישום.

נטען למתחם עונש הולם הנע בין 3 ל- 5 שנות מאסר, והתבקש שהמאסר ימוקם ברף הבינוני גבוה, לאור הרישום הפלילי.

התבקש לקבוע מתחם פסילה לנאשם שבין 6 ל-12 שנות פסילה, ולהטילה גם ברף הבינוני גבוה, ובנוסף להטיל מאסר על תנאי ופסילה על תנאי שמשכם יהיה לשיקול דעת בית המשפט. כמו כן פיצוי על סך 30,000 ₪.

בטיעונים לעונש בכתב נטען ע"י ב"כ המאשימה כי "חלקו של הנאשם בביצוע העבירות נשוא כתב האישום הינו מלא ומוחלט".

בטיעונים בכתב לא היתה כל התייחסות לחלקה של הנפגעת בגרימת התאונה. בטיעונים בבית המשפט אמר ב"כ המאשימה: "... אני מסכים שיש רשלנות תורמת של הנפגעת לעניין התאונה עצמה. אם

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

כי עדיין המסרה העיקרית היא של הנאשם, משום שהיה צריך להבחין בה מבעוד מועד ולנקוט זהירות יתר. אין מחלוקת שהיתה רשלנות תורמת של הנפגעת. אולי על המידה יש לנו מחלוקת. אם נגיד שוטר היה תופס אותה בלי התאונה, שהיא נוסעת משמאל לקו השול, דהיינו בתוך הנתיב כפי שהיא רכבה, אני מניח שהיו נותנים אולי דוח מסוים. במקרה הזה אני כן מסכים שיש רשלנות תורמת של רוכבת האופניים אם כי מועטה, היות והיא נסעה לא במרכז הנתיב אלא כמטר משמאל לקו השול. מדובר בכביש בן שני נתיבים לכל כיוון, וכל אחד משני הנתיבים הוא ברוחב של כ-2.5 מטר. הטענה המרכזית שלנו היא שהיה יכול להבחין מבעוד מועד ולמנוע את התאונה. אני מסכים שיש רשלנות תורמת של רוכבת האופניים, אני לא חולק על זה."

עוד הוסיף ב"כ המאשימה: "אני מסכים לזה שהיו איתה רוכבים. יש להניח שבגלל שהיתה דבוקה של אנשים שם אז ניתן סיוע ע"י כך שהתקשרו למד"א."

6. לטענת ב"כ הנאשם:

הנאשם היה עצור מיום 8.10.22 עד ליום 15.2.23. מאז הוא באיזוק אלקטרוני עד ליום 28.3.23.

הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן בפה מלא. כתב האישום המקורי טמן בחובו עבירות של נהיגה בשכרות, עבירה חמורה לכשעצמה, היא נמחקה מכתב האישום המתוקן. כל מה שקשור לאישום של שכרות בוטל כלא היה.

לגבי כתב האישום המתוקן, בעבירת הפקרה ונהיגה בקלות ראש ורשלנות, ביחס לעבירת הפקרה היה כשל מוסרי וחברתי שמוטל על כל אחד מאיתנו להבטיח מתן עזרה רפואית מידית לנפגע התאונה. די היה אם היה נשאר במקום כדי למלא את החובה שלו. כדי לאמוד את הפגיעה בערך המוגן, גם של בטחונו ושלומו של אדם, יש להתייחס לנסיבות האירוע, שכן הפגיעה ועוצמתה טמונה בסכנה כאשר לא נכחו בתאונה אנשים נוספים, שהיה בהם כדי לסייע לאותו נפגע. זאת למעשה המהות של עבירת הפקרה.

במקרה של הנאשם מבלי לטשטש כהוא זה את הכשל המוסרי של הנאשם, נטען שהנפגעת שרכבה עם קבוצה, קיבלה סיוע במקום, חבריה התקשרו למד"א ועל כך אין חולק.

החובה המוסרית אכן לא קוימה. אכן ישנם נהגים שנקלעים לתגובה נפשית שונה לנוכח תאונה שמלווה בחרדה, אך אין בכך כדי לתת צידוק לעזוב את המקום ומכאן הכשל.

עמוד 5 מתוך 15

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 22-10-31812 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

ביחס לנהיגה בקלות ראש, או רשלנות, הרי שעוד במענה נטען שהנאשם התרשל, לקח אחריות, ואולם קיימת רשלנות תורמת משמעותית של הנפגעת.

הדברים באו לידי ביטוי בכתב האישום המתוקן, סעיף 3 מציין קבוצת אופניים שרכבו בשני טורים, האחד מימין לשול, ואחד מצד שמאל. קרי הרוכבת נהגה מטר משמאל לפס הצהוב בכיוון נסיעתה.

ב"כ הנאשם הפנה לסעיפים 128 ו- 129 לתקנות התעבורה, להוראה שהרוכב ירכב ככל האפשר בשפתו הימני של הכביש, וינהג בזהירות, ולסעיף ה' המורה לנו כי על אף האמור בתקנה 128, בדרך שאינה עירונית, וזו הדרך שאינה עירונית, שבה שול הדרך פנוי, כמו במקרה שלנו ירכב רוכב האופניים בשול קרוב ככל הניתן לשפתו הימני.

כן הפנה לכללי הבטיחות בדרכים של רוכבי אופניים של הרשות לבטיחות בדרכים, על רכיבה בטוחה, שם נכתב שיש להיצמד ככל האפשר לצידו הימני של הכביש, וברכיבה בקבוצה רוכבים בטור ולא במקביל.

נטען כי לפיכך אכן קיימת רשלנות תורמת מצידה של הנפגעת.

התבקש לסטות לקולא ממתחם הענישה וזאת בשל שיקולי שיקום. התבקש שלא להשיב גמול על מעשיו השליליים של הנאשם, על הכשל המוסרי, אלא להביא לשילובו מחדש כאזרח שומר חוק, שמכיר בערכי החברה ולא מסכן אותה, ונטען כי הדבר עולה בקנה אחד עם המטרה של הענישה הפלילית. לקדם את שילובו של עבריין בחברה כאזרח שומר חוק.

נטען כי סעיף 40' לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט להעדיף את עקרון השיקום על פני עיקרון ההלימה, יש לראות שיש סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, כשהסיכוי אמיתי ומעוגן במציאות. הכלי הנגיש לטענה הזו, תסקיר שירות מבחן, ובתסקיריו של הנאשם נכתב שישנה חשיבות רבה לאפשרות השיקום והטיפול על פני מתחם הענישה.

לפיכך שירות המבחן ממליץ להטיל צו מבחן למשך שנה, במהלכו הנאשם ימשיך בקבוצה הטיפולית, וענישה בדרך של עבודות שירות.

לכן התבקש לא לסתום את הגולל על שיקומו של הנאשם, וזאת במיוחד לאור המלצה של שירות המבחן.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

הנאשם אמר כי הוא מצטער ומבין שעשה טעות גדולה, ואמר שביקש צדק מאחה ורצה לראות את הנפגעת ולדבר איתה, ולראות מה איתה ואמרו לו לא.

הערכים המוגנים ומתחם העונש ההולם

7. עבירת הפקרת נפגע לאחר תאונת דרכים הינה עבירה חמורה, ובביצועה פגע הנאשם בערכים המוגנים שביסודה – שמירה על שלמות גופו של אדם בכך שיובטח מתן עזרה רפואית מיידית לנפגע בתאונה, החובה המוסרית והחברתית המוטלת על הפרטים בחברה, אשר המחוקק ראה לחוקקה בנסיבות של תאונת דרכים, הקלה על רשויות אכיפת החוק בבירור האחריות לתאונה, ושמירה על הסדר הציבורי ושלטון החוק. עבירת ההפקרה ענינה לא רק החובה המוסרית גרידא. מתן סיוע ועזרה רפואית מיידית קשורים באפשרות להציל חיים או להקטין תוצאת פגיעה, וזוהי חובת נהג אשר מעורב בתאונה.

גם עבירת הנהיגה בקלות ראש או ברשלנות הינה חמורה, בפרט כאשר כפועל יוצא ממנה נגרמה פגיעה, ובביצועה פגע הנאשם בערכים המוגנים ביסודה שהם שמירה על שלמות גופם וביטחונם של המשתמשים בדרך.

לנסיבות ביצוע העבירות ולמידת האשם, משמעות מרכזית בקביעת המענה העונשי ההולם לביצוע העבירות, ולכך התייחסות בהמשך.

8. בתי המשפט הדגישו את חומרת עבירת ההפקרה, והמחוקק מצא לנכון לתקן את החוק ולהחמיר עם מבצעה, בפרט כאשר נגרמה תוצאה קשה, והפסיקה הכירה בצורך הממשי למגר תופעה זו. ר' ע"פ 7878/12 מ"י נ' מרדכי ארגוב (21.5.2013): **"בתי המשפט הדגישו ושבנו והדגישו פעמים הרבה את חומרתה של עבירת ההפקרה לאחר פגיעה ואת הצורך לגזור בגינה עונש הולם ומרתיע ... בפרט באותם המקרים שבהם נגרמה חבלה חמורה לאדם (מתשע שנות מאסר לארבע עשרה שנות מאסר-סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה)".**

עוד ר' פ"פ 5000/08 סומך נ' מ"י (22.3.2009): **"...בקובעו עונשים חמורים לעבירת ההפקרה על שתי חלופותיה ביטא המחוקק את גישתו בדבר כובד האחריות המשפטית והמוסרית הרובצת על נהג מעורב בתאונת דרכים...ענישה זו אמורה להעביר מסר לציבור שיש בו משום הוקעה של מעשי הפקרה של נפגעים בכביש, ומשום הרתעה אפקטיבית מפני הפרת הנורמה המוסרית-משפטית הקשורה בעבירה זו".**

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

9. קביעת מתחם העונש ההולם מתבצעת בעיקר תוך התייחסות לנסיבות ביצוע העבירה, ואינה קשורה אך בעבירה כפי נוסחה ועונשה בחוק. משקל מרכזי ניתן גם לנסיבות, לתוצאה ומידת חומרתה. עקרון הענישה האינדיבידואלית כולל היבטים הקשורים הן בנסיבות ביצוע העבירה והן בנאשם עצמו, ושלב קביעת מתחם העונש ההולם, נעשה תוך התייחסות להיבטים הקשורים בנסיבות הביצוע. ר' ע"פ 1323/13 חסן ואח' נ' מ"י (5.6.2013), המתייחס לצביון האינדיבידואלי אשר העניק המחוקק לשלב עיצוב המתחם.

לפיכך, יש לבחון את מידת האשם של נאשם, ואת מידת פגיעתו בערכים המוגנים בכל מקרה ומקרה. להלן נבחן את מידת האשם והפגיעה בערכים המוגנים בשתי העבירות אשר ביצע הנאשם.

אין מחלוקת על פגיעת הנאשם בערכים המוגנים בעבירת ההפקרה, אולם בין הצדדים מחלוקת במידתה, בשל כך שהנפגעת היתה עם חבורת רוכבים ולמעשה לא הושארה לבדה וקיבלה סיוע במקום והתקשרו למד"א. ב"כ הנאשם טען כי הפגיעה ועוצמתה טמונה בסכנה כאשר לא נכחו בתאונה אנשים נוספים, שהיה בהם כדי לסייע לנפגע.

ב"כ המאשימה אישר כי היו עם הנפגעת רוכבים, והוסיף כי יש להניח שבגלל שהיתה דבוקה של אנשים שם, "אז ניתן סיוע ע"י כך שהתקשרו למד"א."

בהינתן האמור, סבורני כי מחד לא ניתן לומר שפגיעת הנאשם בערכים המוגנים הינה נמוכה, בפרט בשים לב למידת הפגיעה הפיזית שנפגעה הנפגעת. מנגד קיים קושי לומר שמדובר בפגיעה בערכים המוגנים בפגיעה "קשה וחמורה" כטענת ב"כ המאשימה. במכלול הנסיבות בהן הנפגעת נמצאת יחד עם אחרים המזעיקים עזרה, ניתן לקבוע כי מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים הינה ברף בינוני. מובהר כי ענייננו במידת הפגיעה בערכים המוגנים, ולא בעצם הפגיעה בהם אשר אין חולק לגביה.

ביחס למידת אשמו של הנאשם ומידת הפגיעה בערכים המוגנים בעבירה השניה של נהיגה בקלות ראש או ברשלנות, אני מוצא כי מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים הינה ברף מעט מתחת לבינוני, זאת בשל כך שאין מחלוקת כי הנפגעת נסעה באופניים במקום אשר נאסר עליה.

ב"כ המאשימה מסכים לקיומה של רשלנות תורמת של הנפגעת לקרות התאונה, אך טוען כי היא מועטה ועיקרה של הרשלנות היא של הנאשם, וב"כ הנאשם חולק על כך וטוען כי קיימת רשלנות תורמת משמעותית של הנפגעת.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

סעיף 128 לתקנות התעבורה – "נסיעה בצד ימין" קובע: "הרוכב על אופניים ירכב קרוב ככל האפשר לשפתו הימנית של הכביש וינהג בזהירות ובמיוחד בעברו רכב העומד או בעקפו רכב הנע באותו כיוון."

סעיף 129 לתקנות התעבורה – "רכיבה על אופניים במקומות מסויימים" קובע: "על אף האמור בתקנה 128, בדרך שאינה עירונית, שבה שול הדרך פנוי ומיוצב באספלט, ירכב רוכב אופניים בשול, קרוב ככל הניתן לשפתו הימנית."

בטיעונים בכתב של ב"כ המאשימה לא היתה כל התייחסות לחלקה של הנפגעת בגרימת התאונה, וכאמור לעיל נטען כי "חלקו של הנאשם בביצוע העבירות נשוא כתב האישום הינו מלא ומוחלט". זאת בהתייחס לשתי העבירות.

בדיון שהתקיים בטיעונים לעונש הסכים ב"כ המאשימה כי קיימת רשלנות תורמת של רוכבת האופניים, וטען כי היא מועטה, היות ולא נסעה במרכז הנתביב אלא כמטר משמאל לקו השול, כאשר רוחב הנתביב הוא כ- 2.5 מטר, ונטען כי הנאשם היה יכול להבחין בה מבעוד מועד ולמנוע את התאונה. ב"כ המאשימה הוסיף: "אם נגיד שוטר היה תופס אותה בלי התאונה, שהיא נוסעת משמאל לקו השול, דהיינו בתוך הנתביב כפי שהיא רכבה, אני מניח שהיו נותנים אולי דוח מסוים. במקרה הזה אני כן מסכים שיש רשלנות תורמת של רוכבת האופניים אם כי מועטה, היות והיא נסעה לא במרכז הנתביב אלא כמטר משמאל לקו השול."

מנגד טען ב"כ הנאשם כי מדובר ברשלנות תורמת משמעותית של הנפגעת אשר רכבה על האופניים מטר משמאל לפס הצהוב בכיוון נסיעתה, מדובר בדרך שאינה עירונית, הפנה לסעיפים 128-129 לתקנות התעבורה, והוגשו על ידו כללי הרלב"ד (1/ג).

כאשר מדובר בנתביב אשר רוחבו 2.5 מטר, ורוכבת האופניים נוסעת מטר משמאל לקו הצהוב, הרי שרוכבת היא במרחק 25 סנטימטר מאמצעו של הנתביב, וקיים קושי לקבל את טענת ב"כ המאשימה כי אין מדובר במרכז הנתביב. האזור בו נסעה הנפגעת הינו במרכז הנתביב, אם כי לא במדוייק באמצעו.

הנימוק של ב"כ המאשימה לכך שמדובר ברשלנות תורמת מועטה הינו שהנפגעת "נסעה לא במרכז הנתביב אלא כמטר משמאל לקו השול".

אין לקבל נימוק זה, שכן עובדתית, מדובר בנסיעה במרכזו של הנתביב. 25 סנטימטר בלבד מאמצעו.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

מצב דברים בו על פי עובדות כתב האישום המתוקן רוכבת האופניים נוסעת במרחק מטר מגבולו הימני של נתיב, כאשר ב"כ המאשימה מאשר כי רוחבו 2.5 מטר, משמעותו כי חלקו של הנאשם איננו כטענת ב"כ המאשימה – "מלא ומוחלט".

החובה לשמור על כללי התנועה ותקנות התעבורה מוטלת לא רק על הנוהגים בכלי רכב ממונע, אלא גם על רוכבי אופניים.

אכן, האחריות לביצוע עבירת הנהיגה בקלות ראש או רשלנות מוטלת על הנאשם, אשר עומד לדין בגינה, אך בקביעת הענישה יש ליתן את הדעת לנסיבות בהן בוצעה עבירה זו.

הנסיבות, על פי כתב האישום, הן שטור אופניים נוסע במרכזו של נתיב הנסיעה של כלי הרכב, משמאל לקו הצהוב, כמטר אל תוך הנתיב, מקום שהחובה על פי תקנה 129 (ה) הינה ליסוע בשול, מימין לפס הצהוב, וקרוב ככל הניתן לשפתו הימנית של השול, שהינה אף מעבר לקו הצהוב, מימין לו.

ודאי שנסיונות אלו משפיעות על מידת האשם של הנאשם ומידת הפגיעה שלו בערכים המוגנים. האשם והפגיעה אינם ברף נמוך, שכן היה עליו לנהוג באופן המאפשר לו להימנע מגרימת התאונה גם בנסיבות אלו, והוא גרם לתאונה שבה נפגעה הנפגעת פגיעות קשות. אך לצד זאת לא ניתן לומר שאשמו מלא ומוחלט ולא ניתן לומר שמידת הפגיעה שלו בערכים המוגנים קשה וחמורה.

מכל האמור אני מוצא כי מידת אשמו של הנאשם ומידת הפגיעה שלו בערכים המוגנים בעבירת הנהיגה בקלות ראש ורשלנות, הינה מעט מתחת לרף הבינוני.

10. להלן התייחסות לפסיקה, אשר יש לאבחן בהתאם לנסיבות כל מקרה.

בע"פ 1964/20 מאנאמטו יצחק אספה נ' מ"י (12.8.2020), אליו מפנה ב"כ המאשימה, הורשע המערער בעבירות של הפקרה ושיבוש מהלכי משפט, לאחר שמיעת ראיות. המערער הורשע בפגיעה ברוכבי אופניים אשר אחד מהם נהרג. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 2.5 ל – 5.5 שנות מאסר והטיל הטיל על המערער 4.5 שנות מאסר. בית המשפט העליון קבע כי המתחם והענישה מחמירים והורה על הפחתת הענישה ל – 36 חודשי מאסר. סבורני כי מדובר בנסיבות שונות מנסיבותיו של הנאשם כאן, הן ביחס לנסיבות ביצוע העבירה, התוצאה, קבלת האחריות, וכלל העובדות המפורטות לעיל. אכן, שם לא הוטלה אחריות לעצם קרות התאונה, אולם הנסיבות שם חמורות יותר באופן משמעותי.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

בע"פ 3258/16 וולקוב נ' מ"י (22.1.2017), אשר היה על גזר דין שניתן ע"י מותב זה, הורשע המערער, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה, לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), ולא היתה מחלוקת כי אין לו אחריות על ביצוע התאונה. המערער נהג במשאית, והנפגע רכב על אופניים מצד ימין על המדרכה. בשלב מסוים התכוון לחצות את הרחוב, ירד עם אופניו מהמדרכה ונכנס לכביש בין שני כלי רכב שחנו במפרץ חניה מימין. המערער פגע בו עם המשאית, והנפגע נפל על הכביש, ונותר על הכביש בעודו מחוסר הכרה ומדמם מהראש. המערער עצר את המשאית, ניגש אל הנפגע, ראה אותו שוכב על הכביש כשהוא חבול, אך לא הושיט עזרה ולא הזעיק למקום את כוחות ההצלה. לאחר פרק זמן קצר שבמהלכו אזרחים אשר הזדמנו למקום, טיפלו בנפגע והזעיקו מד"א, בטרם כוחות ההצלה והמשטרה הגיעו למקום, עזב המערער את המקום. הנפגע פונה מהמקום לבית חולים באמצעות אמבולנס אשר הוזמן ע"י עוברי האורח, אובחן כסובל מחבלות ואושפז בבית החולים מיום התאונה ועד למועד הגשת כתב האישום. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 12 ל – 48 חודשים, והוטלה ענישה של 15 חודשי מאסר, מאסר מותנה, פסילה למשך 5 שנים ופיצוי בסך 10,000 ש.ח. ערעור המערער נדחה, למעט לענין המאסר המותנה, לאור הוראת סעיף 64א(ד) לפקודת התעבורה (נוסח חדש).

בע"פ 3304/14 סולטאן פראן נ' מ"י (21.10.2014) הורשע המערער בעבירות הפקרה לאחר פגיעה ונהיגה מעבר למהירות המותרת בכך שכאשר נהג במהירות 65 קמ"ש במקום בו המהירות המותרת 50 קמ"ש, כאשר חצו שני הולכי רגל את הכביש, פגעה חזית הרכב בשניהם בעוצמה רבה שהעיפה אותם מהכביש, המערער נמלט מהמקום בנסיעה מהירה כאשר הוא פוגע ברכב שנסע מולו בנתיב הנגדי, ולא עצר כדי לברר את מצבם של הולכי הרגל או להושיט להם עזרה, עוברי אורח הזעיקו כוחות הצלה אשר פינו את הולכי הרגל לבית חולים, וכתוצאה מהתאונה נפצעו שני הולכי הרגל בצורה קשה. נקבע כי מתחם העונש ההולם כולל עונש מאסר בין 10 ל – 30 חודשים, בדעת רוב, כאשר המחלוקת היתה רק ביחס לרף העליון, שלדעת המיעוט היה 40 חודשים.

בע"פ 1902/14 אדוארד נתנוב נ' מ"י (1.7.2014) (אליו הפנה ב"כ הנאשם, וגזר הדין נשוא הערעור ניתן ע"י מותב זה) המערער הורשע בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה, נהיגה בשכרות, מסירת ידיעה כוזבת ונהיגה ברכב שרשיונו פקע, ובמסגרת גזר דינו נקבע מתחם עונש הולם של 12 עד 48 חודשי מאסר. שם פגע המערער חזיתית בהולך רגל, בהיותו שיכור, והמשיך בנסיעה מבלי להזעיק עזרה ובהמשך יצר מצג שווא לפיו רכבו נגב. על המערער הוטלו 20 חודשי מאסר, וביהמ"ש העליון דחה את הערעור, לא מצא כי מתחם העונש שנקבע או העונש אשר הוטל בתוך המתחם חורגים במידה ניכרת ממתחם הענישה או העונש המקובל והראוי, ונקבע כי אמנם בתוך המתחם ניתן היה לגזור גם עונש העולה במספר חודשים על העונש שנגזר, והערעור על עונש המאסר נדחה, והוסף למכלול העונשים גם עונש של שלילת רישיון לצמיתות.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 22-10-31812 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

בע"פ 8050/13 7936/13 אהרן (רוני) לוי נ' מ"י וערערור שכנגד (16.12.2014), הפקיר המערער איש ואשתו אשר נדרסו למוות בגלגלי משאית בה נהג, והורשע בעבירת הפקרה שלפני תיקון 101 לפקודת התעבורה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם בין שנתיים ל – 4.5 שנים, גזר עונש של 3 שנות מאסר, ובערערור הופחת המאסר ל – 26 חודשים. ביחס לכך נאמר בערערור: **"דומני כי בכך החמיר בית המשפט המחוזי יתר על המידה, ותקופה של 36 חודשי מאסר שנגזרה על לוי לבסוף, היא ארוכה מדי. זאת, בשים לב לענישה המקובלת בעת ההיא, לפני תיקון מספר 101 לפקודה, וגם בהתחשב במגמת החמרה"**. מנגד עונש הפסילה שהיה 12 חודשים הוחמר לשלוש שנים. כאמור, ענישה זו ענינה מעשה אשר חל עליו הדין טרם תיקון 101 לפקודת התעבורה, כאשר הענישה לצד העבירה היתה 9 שנות מאסר.

בע"פ 4906/12 אגרה ווסה נ' מ"י (14.1.2013) הורשע המערער בעבירות של הפקרה, נהיגה בשכרות, נהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בת תוקף, וכן שימוש ברכב ללא רשות והחזקה ושימוש בסם מסוכן לצריכה עצמית, נקבע כי עונש של 48 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים, אינו מהווה עונש חורג ממדיניות הענישה הראויה, וזאת במיוחד נוכח הצורך בתגובה עונשית הולמת לעבירת ההפקרה ולמדרג החומרה שקבע לה המחוקק. בענייננו לא מיוחסת למערער עבירת שכרות.

בע"פ 3664/11 מ"י נ' מחמד רשיד (7.9.2011) הוגש ערערור על קולת העונש שהוטל על המשיב שהורשע בעבירות של הפקרה, נהיגה ברשלנות, נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח ושהייה בלתי חוקית, כאשר בית המשפט המחוזי דן אותו ל-24 חודשי מאסר, ובית המשפט העליון הדגיש כי נוכח הצורך בהרתעה בעבירת ההפקרה, ונוכח עברו התעבורדתי, ענישתו הוחמרה ל-48 חודשי מאסר.

בע"פ 7878/12 מ"י נ' מרדכי ארגוב (21.5.2013) לעיל, הורשע המערער (לאחר שינוי סעיף עבירה בערערור) בעבירות של נהיגה פזיזה המסכנת חיי אדם, נהיגה בקלות ראש, הפקרה אחרי פגיעה, ושיבוש הליכי משפט. בגין עבירות אלה נגזרו על המערער 20 חודשי מאסר בפועל, וערעורי שני הצדדים על גזר הדין נדחו. שם פגע המערער בהולכת רגל אשר נגרמה לה חבלה חמורה בראשה.

בע"פ 5000/08 דוד סומך נ' מ"י (22.3.2009) לעיל, המערער הורשע בעבירת הפקרה לאחר פגיעה, לאחר שפגע חזיתית בהולך רגל, המשך בנסיעתו, עצר לאחר 100 מטר וישב ברכבו מבלי לעשות דבר, המשיך בנסיעתו ובערבו של אותו יום הסגיר עצמו למשטרה. הנפגע נפצע קשות ונפטר זמן מה לאחר התאונה. על המערער נגזרו 10 חודשי מאסר, וביהמ"ש העליון דחה את הערערור. התיק נדון טרם תיקון 101 לפקודת התעבורה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

11. לאחר בחינת נסיבות ביצוע העבירות כמפורט לעיל, מידת הפגיעה בערכים המוגנים ומידת אשמו של הנאשם, אני מוצא את מתחם העונש ההולם בגין העבירות אשר בוצעו על ידו ככולל מאסר בפועל הנע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר בפועל.

על הענישה לכלול פסילה בפועל לפרק זמן בין 10-5 שנים.

על הענישה לכלול גם רכיב של פיצוי, אשר יעשה על דרך האומדן.

הענישה

12. הנאשם יליד 1997 ולחובתו עבר בעבירת סמים חמורה משירותו הצבאי, בגינה נדון ל- 16 חודשי מאסר בפועל. לנאשם עבר תעבורתי הכולל 13 רישומים שמרביתם בעבירות קנס, ואינו כולל עבירה דוגמת העבירות בהן הורשע בהליך זה.

הנאשם נשוי, אב לארבעה ילדים ועובד במפעל.

כעולה מתסקירי שירות המבחן, הנאשם התנדב לשירות צבאי והשלים 5 שנים בצבא, בשירות צבאי משמעותי והשתתפות במבצעי לחימה.

שירות המבחן התרשם מקבלת האחריות, החרטה, והאמפטיה למצבה של נפגעת העבירה.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם אינו מאופיין בדפוסי חשיבה והתנהגות עוברת חוק, ניהל אורח חיים מתפקד ונורמטיבי, בעל כוחות ויכולות לקידום חייו ומטרותיו בתחומים שונים ושאיפות נורמטיביות, בעל מוטיבציה להימנע ממעורבות בפלילים בעתיד, וההליכים הפליליים מהווים גורם מרתיע עבורו.

כמפורט לעיל, הנאשם עבר הליך טיפולי במסגרת שירות המבחן, ושיתף פעולה בהליך זה באופן מלא. שירות המבחן מתאר השתלבות וגיוס כוחות חיוביים מצד הנאשם, ומציין את החשיבות של ההליך שביצע הנאשם כמו גם את המשכו.

שירות המבחן ממליץ על מתן משקל לאפשרויות השיקום בעניינו של הנאשם ובנוסחו - סבור כי "במקרה הזה ישנה חשיבות רבה לאפשרות השיקום והטיפול על פני מתחם הענישה".

עמוד 13 מתוך 15

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

שירות המבחן לקח בשיקוליו את חומרת העבירה אל מול הודאת הנאשם, לקיחת אחריות, נכונות להשתלב בהליך טיפולי, והמליץ להטיל צו מבחן לשנה לצד עבודות שירות ומאסר מותנה.

אני מוצא כי בענייניו של הנאשם מתקיימות הוראות סעיף 40ד(א) לחוק העונשין, ויש לחרוג ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. מתסקירי שירות המבחן עולה בבירור תהליך טיפולי שיקומי, וסיכויי שיקום, אשר מביאים להמלצת שירות המבחן להעדיף את שיקולי השיקום.

לא בנקל תיערך חריגה ממתחם העונש ההולם, והיא צריכה להיות שמורה למקרים המתאימים בלבד, והנאשם, בהתנהלותו האמורה, עונה לכך.

אני מוצא כי משיקולי השיקום יש לרדת אל מתחת לרף התחתון של המתחם ולהטיל על הנאשם מאסר לריצוי על דרך עבודות שירות, למלוא התקופה האפשרית.

הנאשם היה במעצר משך מעל 4 חודשים, ובאיזוק אלקטרוני משך מעל חודש נוסף. מובן כי אלו לא יופחתו מהמאסר בעבודות שירות, ואולם משמעות הדבר כי החריגה מהמתחם מתונה.

אכן, עבירות הפקרה בכלל, וכאלו בהן קיימת לנאשם אחריות לקרות התאונה מצריכות מענה עונשי הולם הכולל עונשי מאסר בפועל, וכך הוא על פי המתחם שנקבע לעיל, אולם אין בכך כדי למנוע חריגה מהמתחם בהינתן הנסיבות המתאימות.

הטלת מאסר בעבודות שירות למלוא התקופה, לצד העובדה כי הנאשם היה מעל ארבעה חודשים במעצר וחודש נוסף באיזוק אלקטרוני, מהווים איזון ראוי בין שיקולי הענישה השונים.

בנוסף לעונש המאסר, יוטלו פיצוי ופסילה בפועל. משך הפסילה יהיה ברף הנמוך של המתחם בנסיבותיו של הנאשם כאמור לעיל. לא יוטל מאסר על תנאי לאור הוראת סעיף 64א(ד) לפקודת התעבורה (נוסח חדש).

אני מוצא כי ההליך הטיפולי אשר עבר הנאשם ורצון שירות המבחן להמשיך השתתפותו של הנאשם בקבוצה טיפולית, מהווים טעמים מיוחדים כהוראת סעיף 64א(ד) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), ולפיכך, לצד הענישה של מאסר על דרך עבודות שירות יוטל גם צו מבחן לשנה, כהמלצת שירות המבחן.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 31812-10-22 מדינת ישראל נ' אלקרעאן

13. לאור כל האמור, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

מאסר בעבודות שירות - מאסר בפועל לתקופה של 9 חודשים. תקופת מאסרו תרוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות. הובהרה לנאשם חובתו לבצע את עבודות השירות, ובמידה שלא יעשה כן ניתן יהיה להמירן במאסר בפועל, וכך גם יוכל הממונה לפי שיקול דעתו, היה וימצא קיומה של עילה לכך.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות בתאריך 8.5.24 שעה 8:00, כאמור בחו"ד הממונה על עבודות השירות.

פיצוי - הנאשם ישלם למתלוננת הנפגעת, פיצוי בסך 10,000 ₪. הפיצוי ישולם בתוך 60 יום מהיום.

פסילה בפועל - הנני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רשיון נהיגה וזאת לתקופה של 5 שנים, בניכוי פסילה מנהלית ככל שהוטלה.

צו מבחן – ניתן בזה צו מבחן לתקופה של 12 חודשים כלפי הנאשם. הנני מחייב את הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן, הכל על פי הנחיות שירות המבחן. מובהר לנאשם כי באם לא יקיים צו זה ניתן יהיה לחזור ולדון מחדש בשאלת העונש.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ב' אדר ב' תשפ"ד, 12 מרץ 2024, במעמד הצדדים.

יואל עדן, שופט